

M. VEŽA, Autoportret

veziva na svečanoj svjetovnoj odjeći. Za rano XIX. st. karakteristično je vezanje na kanafasu ili gazi, križićima odnosno polukrižićima. Nakon toga upotreba veziva sve više opada, a ono što se još proizvodi sve češće je strojni rad.

U narodnome vezu naših krajeva vidljivi su na jednoj strani biz. i orijentalni utjecaji, a na drugoj tal., osobito venec. (renesansni, barokni) koji su usklađeni s pučkim potrebama i mogućnostima (→ *Narodna umjetnost*).

LIT.: L. Mirković, Crkveni umetnički vez, Beograd 1940. — Riznica splitske katedrale, Split 1972. — J. Radauš-Riharić i B. Szenczi, Vezak vezla, Zagreb 1973. — Riznica zagrebačke katedrale, Zagreb 1983. R.

VEŽA, Mladen, slikar i ilustrator (Brist, 7. II. 1916). Završio Akademiju u Zagrebu 1937 (V. Becić). Predavao na Tehničkoj školi, Pedagoškoj akademiji i Akademiji u Zagrebu (do 1981). Svoj bogati opus započinje u tradiciji J. Račića, M. Kraljevića i V. Becića (*Kačićeva ulica*, 1936; *Gospođa u crnom*, 1938). Značajke su njegovih ranih radova snažan koloristički izraz i dramatsko tumačenje sadržaja (*Krvoproliće seljaka kod Virovitice*, 1938; *Autoportret*, 1942). Postupno se taj izraz smiruje i priklanja kolorističkome realizmu te motivima maštovito komponiranih mrtvih priroda i neposredno doživljenih krajolika iz okolice Makarske (*Michelangelo*, 1940; *Motiv iz Brista*, 1949). U Parizu je naslikao ciklus pariških veduta sabravši u njemu svoje dotadašnje lik. iskustvo (*Hôtel de Ville*; *Place de la Concorde* — obje 1950). Oko 1955. izraz mu se mijenja, eklektički asimilirajući različite poetike u izvornu sintezu s naglaskom na grafičkom elementu i stilizaciji (*Motiv iz Brista*, 1956; *Motiv iz Rogotina*, 1959; *Omiš*, 1960). Na slikama velikoga formata i mnogobrojnim crtežima slika prizore iz života (ciklus *Otisci iz djetinjstva*).

Bavi se zidnim slikarstvom, opremom knjiga i publikacija. — Samostalno je izlagao u Zagrebu, Beogradu, Sisku, Mariboru, Splitu, Bristu, Sarajevu, Osijeku, Bjelovaru i Bejrutu. Retrospektivna izložba priređena mu je u Zagrebu 1980. i Splitu 1995, a izložba »Ilustracije i oprema publikacija 1933—1983« također u Zagrebu 1985. Donacija M. Veže otvorena je za javnost u Zaostrugu 1989.

LIT.: Z. Tonković, Mladen Veža (katalog), Zagreb 1980. — *Isti*, Mladen Veža — Ilustracije i oprema publikacija 1933—1983 (katalog), Zagreb 1985. — G. Gamulin, Hrvatsko slikarstvo XX. stoljeća, II, Zagreb 1988. — Z. Tonković, Mladen Veža — retrospektiva (katalog), Split 1995. R.

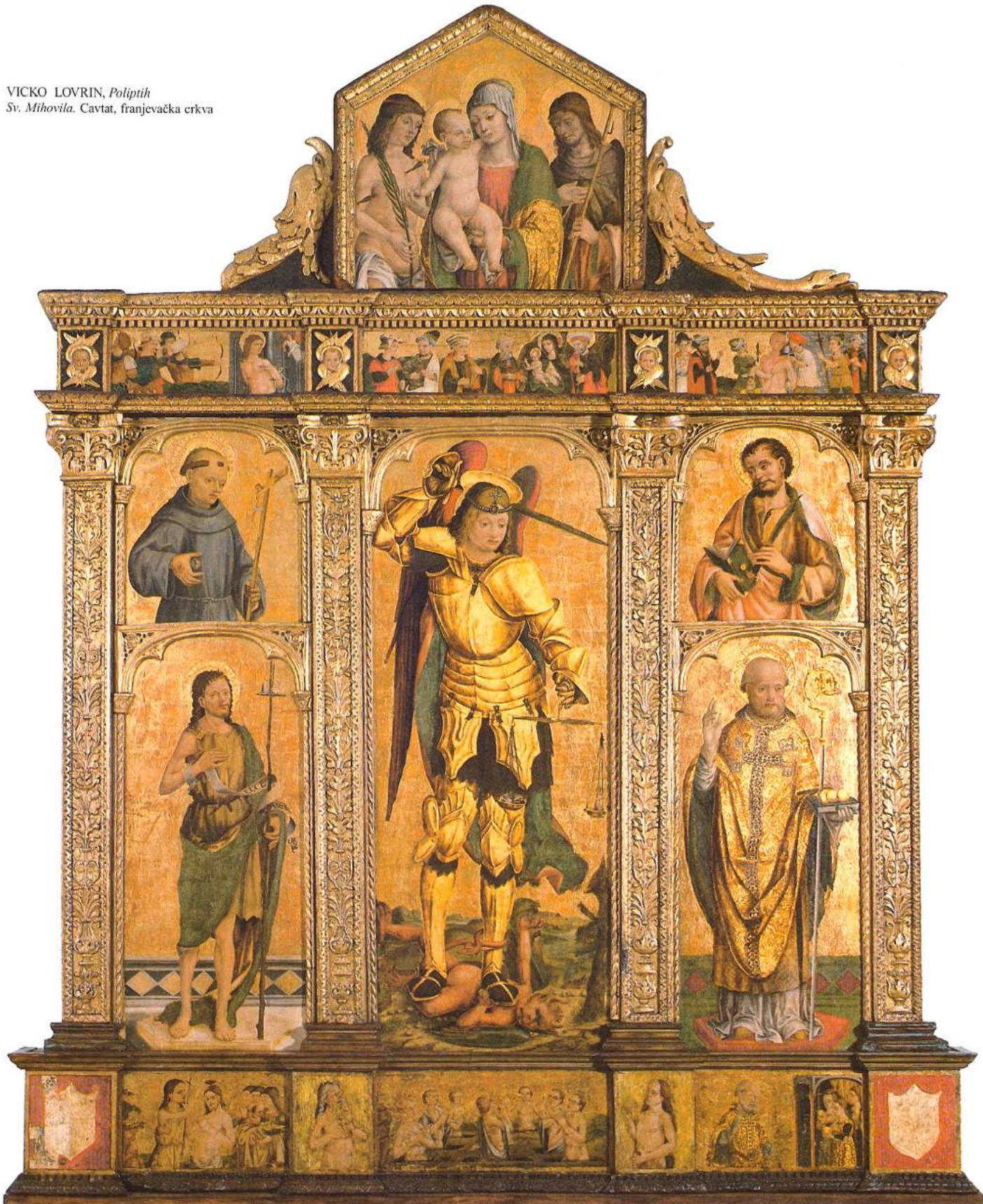
VEŽIĆ, Pavuša, konzervator i povjesničar umjetnosti (Makarska, 18. VIII. 1947). Diplomirao 1976. i magistrirao 1992. u Zadru. Od 1968. radi u Zavodu za zaštitu spomenika kulture u Zadru. Vodio istraživanja i obnovu nadbiskupskoga sklopa, crkve Sv. Šime, palače Nassis, Citadele i Gradske lože u Zadru, te crkve Sv. Jurja u Ravanjskoj. Sudjelujući šire na zaštiti spomenika, posebno istražuje probleme graditeljskoga naslijeđa zadarskoga kraja.

BIBL.: Crkva Sv. Marije Velike u Zadru, Diadora, 1975, 8; Nadbiskupska palača u Zadru, Peristil, 1979, 22; Crkva Sv. Trojstva (Sv. Donata) u Zadru, Zagreb 1985; Sklop župne

M. VEŽA, Motiv iz Brista

crkve Sv. Asela, bivše katedrale u Ninu, SHP, 1985, 15; *Starokršćanska arhitektura u Zadru i na zadarskom području*, Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske, 1986, 12; *Prilog poznavanju tipoloških osobina starokršćanskih bazilika u Dalmaciji*, Rapski zbornik, Zagreb 1987; *Starokršćanski sloj katedrale u Zadru*, Diadora, 1988, 10; *Starokršćanska bazilika Sv. Stjepana (crkva Sv. Šime) u Zadru*, ibid., 1989, 11; *Prezbiterij Katedrale u Zadru*, Prilozi – Dalmacija, 1990; *Rezultati istraživanja u prostoru sakristije do katedrale u Zadru*, Diadora, 1990, 12; *Sjaj zadarskih riznica* (s M. Domijanom i I. Petriciolijem), Zagreb 1990.

E. Hi.

VICKO LOVRIN, slikar (Dubrovnik, prva pol. XVI. st.), sin slikara L. M. Dobričevića. Slikarstvo uči kod oca i B. Vlatkovića; radi do 1506. s bratom Marinom Lovrinim (narudžbe za dubrovačke crkve, 1498. poliptih za oltar Sv. Ane u katedrali, 1499. oltarnu sliku za crkvu Male braće). God. 1508. preuzima narudžbu za izvedbu oltarne slike za ženski samostan Sv. Marka u Dubrovniku; 1509. izabran za gastalda (predstojnika) dubrovačkoga ceha slikara. U to doba radi za franjevačku crkvu u Cavtatu (1509–10?) poliptih Sv. Mihovila (središnji dio slike)

s 15 likova svetaca na bočnim pločama i na obje predele, jedino očuvano slikarovo djelo. Poliptih ima bogato rezbaren pozlaćeni okvir s renesansnim ukrasima. Premda se umjetnik morao prilagoditi željama naručitelja (nastavak tradicije kotorske škole L. M. Dobričevića), pojedini dijelovi (portretni likovi svetaca, zabatni nastavak poliptiha) pokazuju jake renesansne elemente i upućuju na moguće Vickovo školovanje u Veneciji (B. Vivarini). God. 1510. radio je po biz. uzoru (»more greco«) zidne slike u pravosl. manastiru Tvrdošu kraj Trebinja (nisu očuvane). Dokumenti potvrđuju Vickovu suradnju sa slikarom Mihočem Nikole Crnca i spominju njegove učenike S. Radovanovića i Franju Matijina.

LIT.: K. Kovač, Nikolaus Ragusinus und seine Zeit, Jahrbuch CC, Beiblatt, 1917, str. 10–15 i 50. – Lj. Karaman, Umjetnost u Dalmaciji, XV. i XVI. vijek, Zagreb 1933, str. 168. – Isti, O staroj slikarskoj školi u Dubrovniku, Anali – Dubrovnik, 1953, str. 121. – V. Đurić, Dubrovačka slikarska škola, Beograd 1964. – G. Gamulin, Bogorodica s djetetom u staroj